

Molí del Casó

Bagà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Terradelles
Emplaçament A Terradelles vell, al costat del riu Bastareny.

Coordenades:

Latitud: 42.24004
Longitud: 1.87227
UTM Est (X): 406955
UTM Nord (Y): 4677044

Classificació

Número de fitxa 08016-31
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Regular
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 47307DG0777S
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dv., 02/01/2004 - 01:00

Descripció

L'antic molí del Casó es va incendiar l'any 1972 i no quedà res de l'edifici antic. La maquinària que restava es va dur a un molí del Segrià. En el seu lloc s'aixecà una nau al costat de la qual encara restes quatre moles, una de La Ferté i altre molt gastada. A més hi ha un rodets de l'escairador de blat de moro. Encara resta el

salt d'aigua que s'utilitza per la producció d'electricitat. De l'antiga serradora queda el cobert que l'aixoplugava al costat del riu. Es conserva encara la reclosa al riu que ara és de ciment ja que l'anterior de fusta se la va endur una riuada fa uns vint anys (el 1982), també el canal fins a la casa i el desguàs del salt al riu.

Observacions:

La centraleta elèctrica també s'utilitzava pel funcionament del molí, tot i que aquest era principalment d'energia hidràulica fins els anys 50. La turbina fou instal·lada per la família Noguera de cal Frare (Guardiola de Berguedà) per fer funcionar la serradora de la seva propietat. El més interessant són les quatre moles que es conserven. Mapa Topogràfic Moixeró-La Tosa, Parc natural Cadí-Moixeró, editorial Alpina, 2002. E/ 1:25.000.

Història

Aquest és un dels molins antics de la vila, ja existent a l'edat mitjana, tot i que amb diferents reconstruccions al llarg del temps. La primera notícia documental és de l'any 1279, quan Guillelma de Murcurols, muller del difunt Guillem Ramon de Murcurols, dóna, al monestir de Sant Llorenç prop Bagà, el delme dels cereals dels molins del mas Terradelles, situats a la riba del Bastareny, al costat dels horts de dit mas (BOLÓS, 1986, p. 171). Hem de suposar que el molí es va anar utilitzant al llarg de la història tot i que no trobem més documentació. A la llinda de la porta hi havia la data 1627, que va desaparèixer durant l'incendi ocorregut a principi dels anys setanta. Era un molí molt important, que tenia dues moles, el llimpia, la trituradora i l'escairador. Al segle passat es va aprofitar l'aigua per fer anar unes turbines que produïen l'electricitat necessària per posar en funcionament tant les moles del molí com el mecanisme d'una serradora que es va instal·lar al costat. Funcionà com a molí fariner fins al 1950 i després es dedicà a fer farina de fusta fent mòlta de closques d'ametlla i boix, a més d'altres fustes de la zona fins l'any de l'incendi. La fusta triturada s'utilitzava com a càrrega de la baquelita, que junt amb el pigment, donava com a resultat una pasta que es va utilitzar durant molts anys d'aïllant. La serradora va deixar de funcionar l'any 1980. Fins al 1989 tan sols tallava fusta per la mina de Carbons de Berga. Deixà de funcionar en tancar les mines i van desmuntar la maquinària fa cinc anys. Al cançoner de Calic (SERRA VILARÓ, 1989. El cançoner de Calic. Ajuntament de Bagà. Pàg. 12) es fa referència a la cançó dels Rilis, uns lladres cèlebres que procedien de Saldes, el pare dels quals, conegut per Tòrric, va exercir de moliner en els molins del Casó i del Coleri.

Bibliografia

AYMAMÍ, G. (2002). Els molins hidràulics de la vall del Bastareny. Exemple d'una etapa preindustrial desapareguda. Col·lecció Roca Tiraval, nº 2, Associació Medieval de Bagà. BOLÓS, J. (1986). El monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Artestudi ed. Barcelona.

